

JAARVERSLAG 2020

MUSEUM
PRINSENHOF
DELFT

INHOUDSOPGAVE

Met dank aan	3
Voorwoord	5
Missie en visie	7
Collectie	8
Diversiteit en inclusie	11
Tentoonstellingen	12
Publieksprogramma	17
Onderwijs	19
Evenementen en verhuur	21
Marketing en communicatie	22
Organisatie	24
Colofon	36
Bijlagen	
1 Aanwinsten	27
2 Bruiklenen	27
3 Restauraties	32
4 Nevenactiviteiten	33
5 Publicaties	33
6 Presentaties en lezingen	34
7 Jaarrekening	35

MET DANK AAN

Zonder de steun van partners, subsidiënten, sponsors, schenkers en de Vrienden zou Museum Prinsenhof Delft zijn doelen niet kunnen realiseren. Wij bedanken daarom:

Voor de tentoonstelling *Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800*

FONDS 21

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

Van der Vossen-
Delbrück Fonds

Rabobank

DE LAATSTE EER

GRAVIN VAN BYLANDT
STICHTING

Notaris Tim Dröge

Voor de vaste presentatie *Delftse Meesters. In kunst en wetenschap*

 Vereniging
Rembrandt

 Turing
Foundation

Voor de restauratie van het Apostelhuis van Jan Schoonhoven

 Vereniging
Rembrandt

Voor de tentoonstelling *Pieter de Hooch in Delft. Uit de schaduw van Vermeer*

Hoofdbegunstiger:

Subsidiënten:

Fondsen:

FONDS 21

Fonds 1818

ZABAWAS

Stichting Dorodarte

Sponsors:

Rabobank

Werkse!

DE LAATSTE EER

KABEL district

Vrienden:

Members of the Williams College Class of 1965

Mr. Th. J. H. Dröge notaris BV

Onderzoekspartners:

RIJKS MUSEUM

Promotionele partners:

Het museum ontving ook steun van de **Van der Mandelestichting**, voor het bouwen van een glazen doorloop van de Waalse kerk naar de Van de Mandelezaal.

VOORWOORD

Eind december 2020 dwaalde ik door een leeg Museum Prinsenhof Delft. De prachtige Delftse zilveren objecten uit de zeventiende en achttiende eeuw pronkten in de diepblauwe vitrines, de boekjes met kinderactiviteiten lagen uitnodigend in de entree op het kerstvakantiebezoek te wachten en de winkel was mooi in kerstsfeer aangekleed. Alleen waren er geen bezoekers. Het museum sloot in 2020 drie keer gedwongen haar deuren vanwege een lockdown veroorzaakt door de wereldwijde Coronapandemie. Eind december zaten we midden in de derde lockdown.

Het contrast met begin 2020 kon haast niet groter. Toen liep ik bijna dagelijks trots door onze museumzalen om te genieten van de schilderijen van Pieter de Hooch en de vele enthousiaste bezoekers die de tentoonstelling *Pieter de Hooch in Delft. Uit de schaduw van Vermeer* bekeken. Wat was er begin 2020 veel reuring in en om het museum! Het was speciaal om in de stad overal museumpubliek te zien genieten van het Delftse horeca-aanbod met in de hand de herkenbare Pieter de Hooch-tas met daarin de catalogus van de tentoonstelling.

Uiteindelijk bezochten ruim 90.000 bezoekers de expositie waarin we 29 schilderijen toonden uit 21 verschillende collecties wereldwijd. 150 journalisten uit binnen- en buitenland deden verslag van de tentoonstelling, bezoekers genereerden ruim 6 miljoen aan uitgaven in de stad en de waardering voor Pieter de Hooch in Delft was hoog: binnenlandse bezoekers waardeerden de tentoonstelling met een 8,4 buitenlandse bezoekers zelfs met een 9,3. Het feit dat het publiek na de tentoonstelling werd uitgenodigd om het Delft van De Hooch met eigen ogen te gaan bekijken, droeg aanzienlijk bij aan de beleving. En bijna alle bezoekers deden dat ook!

In november 2020 werd het succes van de tentoonstelling bekroond met een wel heel imposante nominatie. Het gerenommeerde Britse kunstblad Apollo Magazine nomineerde Pieter de Hooch in Delft voor de categorie 'exhibition of the year'. Andere genomineerden waren onder meer de Leonardo da Vinci tentoonstelling in het Louvre in Parijs, de tentoonstelling *Artemisia* in de National Gallery in Londen en de tentoonstelling over de gebroeders Van Eyck in Gent.

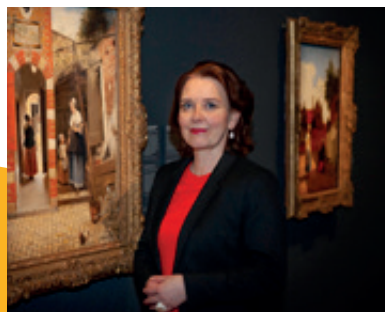
2020 was voor veel musea maar zeker ook voor ons museum een jaar vol uitersten. Maar ook een jaar vol veerkracht en flexibiliteit. Collega-musea werkten door het verlengen van bruiklenen mee aan het omvormen van onze programmering en de collega's in ons museum schakelden keer op keer als de situatie vanwege Corona wijzigde.

Onze tentoonstelling *Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800* trok door de pandemie en de bijbehorende maatregelen minder bezoekers dan verwacht. Maar de mensen die wel kwamen genoten intens van de verhalen en de pracht op zaal. Juist in Coronatijd hebben veel mensen opnieuw ervaren hoeveel impact kunst kan hebben. Ook ons museum was een plek voor overdenking, blijdschap, troost en verbinding. Uniek in dat opzicht zijn de avonden die we organiseren voor Delftenaren die minder vaak een museum bezoeken. Deze avonden worden mede mogelijk gemaakt door onze trouwe partners de Rabobank en De Laatste Eer. Die juist in dit door Corona bepaalde jaar hun overeenkomsten met ons museum verlengden. Ook de Vrienden van Museum Prinsenhof Delft zorgden voor hartverwarmende reacties. Met steun van de Vereniging Rembrandt en de Turing Foundation presenteren we in ons museum de mooiste Delftse meesters uit de collectie. Het zeventiende-eeuwse werk van Johanna van Frijtom, het enige werk van een vrouwelijke schilder uit onze zeventiende eeuwse collectie schilderijen, hangt nu tussen de andere Delftse meesters.

In 2020 werd er stevig doorgewerkt aan de voorbereidingen voor de mogelijke verbouwing van ons museum. Er werd een Programma van Eisen opgesteld en een Ondernemingsplan. In dat Ondernemingsplan schetsen we het Museum Prinsenhof Delft van de toekomst. Een museum dat door nog meer mensen wordt bezocht en waarvan wordt gehouden. Bij een aantrekkelijke en vitale stad hoort een hoogwaardig museum. De renovatie en uitbreiding van Museum Prinsenhof Delft is niet alleen noodzakelijk voor het behoud en de verduurzaming van het monumentale gebouwencomplex maar ook voor het toekomstbestendig houden van de museale functie ervan. Gebouw en museum kunnen niet zonder elkaar.

Janelle Moerman

Directeur Museum Prinsenhof Delft

MISSIE EN VISIE

Missie

Museum Prinsenhof Delft is een museum van nationale betekenis en deelt, verrijkt en bewaart haar bijzondere Delftse collectie met een zo breed mogelijk publiek. De bijzondere geschiedenis van het gebouw - het Prinsenhof - en de betekenisvolle verhalen over kunst, cultuur en geschiedenis versterken elkaar en zijn eigentijds en onderscheidend. Daarmee inspireren en verbinden we de inwoners van Delft en onze (inter)nationale bezoekers.

Visie

De wereld van vandaag is permanent in beweging en verandering. Kunst, cultuur en geschiedenis helpen ons om de wereld om ons heen te duiden en te begrijpen. Delft was en is een open, compacte, herkenbare stad met eigennuttige mensen en een internationale reputatie van innovatie. De fascinerende en permanente wisselwerking tussen Delft en de wereld is voor Museum Prinsenhof Delft het programatische vertrekpunt.

Met onze vaste presentaties, tijdelijke tentoonstellingen, publieksprogrammering en het unieke monumentale gebouw willen we de inwoners van Delft en onze (inter)nationale bezoekers inspireren en verbinden, context geven, kennis delen en vooral uitdagen om een mening te vormen en met elkaar in gesprek te gaan. Dat doen we aan de hand van drie thema's: Willem van Oranje, Delfts Blauw en Delftse Meesters. En met de voor ons museum kenmerkende 'Delftse blik', een nieuwsgierige, innovatieve en open kijk op de wereld. We doen dat niet alleen vóór, maar ook mét het publiek, vanuit de wens om nieuwe perspectieven te bieden en meerstemmigheid te laten klinken. Omgevingsgerichtheid en samenwerking met anderen zijn daarbij een voorwaarde. De Delftse blik waarmee we naar het verleden, het nu en de toekomst kijken, ligt ook aan de basis van onze kernwaarden: Kwaliteit, Authentiek, Verbindend en Ondernemend. Museum Prinsenhof Delft draagt zo op herkenbare wijze bij aan identiteit, profiel en aantrekkelijkheid van de stad Delft.

Man die een brief voorleest aan een vrouw, Pieter de Hooch, olieverf op doek, langdurig bruikleen De Kremer Collectie

COLLECTIE

Dit jaar heeft Museum Prinsenhof Delft 13 aanwinsten weten te bemachtigen: 2 objecten zijn geschonken door particulieren, dankzij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en collega-musea hebben wij 10 belangwekkende objecten langdurig in bruikleen gekregen en wij hebben 1 waardevolle aankoop kunnen doen. Allemaal objecten die de kwaliteit van de bestaande collecties versterken. Het laat zien dat we actief maar kritisch streven naar het toevoegen van objecten die het niveau, het Delftse karakter en de presentatiewaarde van onze deelcollecties, Delftse meesters, Willem van Oranje en Delfts Blauw verhogen.

Om de tijdelijke tentoonstellingen in Museum Prinsenhof Delft te versterken hebben wij 49 objecten als tijdelijke bruikleen van andere binnen- en buitenlandse musea en particulieren mogen ontvangen. Omdat het museum eraan hecht de collectie zo zichtbaar mogelijk te maken zijn er 9 objecten tijdelijk uitgeleend voor 5 verschillende tentoonstellingen. Gedurende het jaar kwamen 28 objecten retour die eerder in bruikleen waren gegeven. Er zijn 12 objecten gerestaureerd (2 restauraties worden afgerond in 2021). Tegelijkertijd hebben wij een aantal objecten waarvan duidelijk is dat ze eigenlijk geen bijdrage (meer) leveren actief ontzamelend, waarbij altijd de richtlijnen van de LAMO (Leidraad Afstoting Museale Objecten) in acht worden genomen.

Dit jaar hebben wij ons collectiebeleid kritisch onder de loep genomen en een nieuw collectiebeleidsplan geschreven voor de periode 2021 – 2024. De missie en visie van het museum vormen nadrukkelijk de kaders van waaruit het plan is geschreven. Centraal staan collectievorming, beheer en behoud, registratie en documentatie en gebruik van de collectie.

Voortvloeiend uit het nieuwe plan is de Nulmeting van de deelcollectie *werken op papier* van start gegaan. Deze meting concentreert zich op de tekeningen, prenten en affiches van de collectie. Tijdens de nulmeting wordt onder meer een conditiecheck uitgevoerd en vindt waar nodig passieve conservering plaats.

In december was er speciaal voor 40 leden van CODART, het internationale netwerk van conservatoren voor Nederlandse en Vlaamse kunst, een digitale bijeenkomst gewijd aan onze Zilver-tentoonstelling en de aardewerk-tentoonstelling in Kunstmuseum Den Haag. Curator Hester Schölvink was met hoofd Toegepaste Kunst van het Rijksmuseum Femke Diercks te zien in een aantal korte films met als voornaamste

aandachtspunt: hoe zorg je ervoor als museum dat kunstnijverheid aanslaat bij een groter publiek dan alleen de kenner?

Hieronder nemen wij u graag mee langs de hoogtepunten op het gebied van de collectie. Voor een volledig overzicht van alle aanwinsten, bruiklenen en restauraties, zie bijlagen 1 t/m 3.

Aanwinsten

Delftse meesters

De collectie moderne kunst is versterkt met een langdurige bruikleen van het RCE, bestaande uit 5 vroege werken van kunstenaars van de Nulgroep. Met deze bruikleen - 2 werken van Armando, een reliëf van Jan Schoonhoven, een materiewerk van Jan Henderikse en een pyrografie van Henk Peeters - is in het najaar de kleine tentoonstelling *Alles is Mooi* ingericht. Van een anonieme schenker ontving het museum een lithografie van Jan Schoonhoven. Een welkome versterking van de belangrijke groep werken die het museum al in bezit heeft van Schoonhoven.

Geïnspireerd door de Zilver-tentoonstelling schonken particulieren een unieke suikerstrooilepel, gemaakt rond 1770 door de Delftse zilversmid Johannes van Coppenhage. Het bestaan van deze zilversmid was al bekend door het voorkomen van zijn naam in de archivalia van het gilde, maar nu is voor het eerst ook een object van zijn hand opgedoken.

Drie bruikleengevers (een particulier, het Rijksmuseum Amsterdam en Museum Boijmans Van Beuningen) waren bereid om, voortvloeiend uit de succesvolle Pieter de Hooch- tentoonstelling, een schilderij van Pieter de Hooch in langdurig bruikleen te geven. Deze 3 werken vormen een onmisbare kern van de nieuwe vaste presentatie *Delftse Meesters. In kunst en wetenschap*. Van dezelfde particulier ontving het museum ook 2 zeldzame Delftse 17de eeuwse zeegezichten van Heerman Witmont in langdurig bruikleen.

Willem van Oranje

In november kocht het museum een indrukwekkend glas-in-lood raam gemaakt in 1936 door Max Nauta. Afgebeeld is de doop van Frederik Hendrik in 1584: we zien Louise de Coligny met op haar arm Frederik Hendrik. Vermoedelijk betreft het een proef-

Glas-in-loodraam met Frederik Hendrik van Oranje en Louise de Coligny, Willem Adriaan van Konijnenburg, M. Nauta, 1936, Collectie Museum Prinsenhof Delft

versie van een raam dat onderdeel uitmaakt van het veel grotere *Vorstinnenraam* aan de noordzijde van de Nieuwe Kerk in Delft. In de collectie bevindt zich al een getekende voorstudie voor hetzelfde raamonderdeel dat een aantal jaren geleden geschonken is aan het museum door nazaten van Nauta.

Restauratie

Het museum startte, met financiële ondersteuning van de Vereniging Rembrandt, met de restauratie van een bijzonder object. Het unieke, maar kwetsbare, *Apostelhuis* van Jan Schoonhoven werd verworven in 2019 en wordt voorafgaand aan presentatie in het museum vanaf juni 2021 uitgebreid onderzocht en behandeld. Ook begon de restauratie van *Gezicht op Delft vanuit het noorden* van Jan van Goyen. Deze behandeling wordt mede gefinancierd door de Staatliche Kunstsammlungen Dresden: hiermee wordt een bruikleen van drie objecten uit onze collectie aan dit museum voor hun Vermeertentoonstelling in juni 2021 mogelijk gemaakt. Na de restauratie krijgt dit stadsgezicht een plek in de vaste presentatie. Vooruitlopend op de tentoonstelling *Jingdezhen. 1000 jaar porselein* restaureerde het museum 10 objecten, zowel Chinees porselein als Delfts aardewerk.

Bruiklenen

Het museum leende 5 topstukken uit haar collectie Delfts blauw uit aan Kunstmuseum Den Haag voor de tentoonstelling *Koninklijk Blauw - Het mooiste Delfts aardewerk van Willem en Mary*. Het geschilderde *Portret van Jacobus I van Engeland (1566-1625)* was te zien in Museum De Lakenhal, op de tentoonstelling *Pilgrims naar Amerika - en de grenzen van vrijheid*. Aan de tentoonstelling, *Bali - Behind the scenes* in het Tropenmuseum droeg het museum bij met de bruikleen van een draagstoel uit de 19de eeuw.

Onderzoek

Tot voor de tentoonstelling *Pieter de Hooch. Uit de schaduw van Vermeer* was er relatief weinig bekend over Pieter de Hooch, over zijn leven, zijn atelierpraktijk, zijn techniek en waarom hij zo onderbelicht is gebleven. Daarom deed het museum twee jaar lang uitgebreid multidisciplinair onderzoek in samenwerking met onder andere het Rijksmuseum. Het museum deelde de resultaten van dit onderzoek tijdens een focusbijeenkomst van CODART en een symposium dat het museum op 15 januari 2020 organiseerde in samenwerking met het Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis (RKD).

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Museum Prinsenhof Delft wil een divers en inclusief museum zijn, waar iedereen zich welkom voelt. Ook wil het museum als één van de belangrijkste cultuurdragers van Delft bijdragen aan een inclusieve samenleving. Daartoe stelden we in 2020 een beleidsplan op waarin we aangeven dat we onze programma's niet alleen vóór het publiek maar ook mét het publiek willen ontwikkelen vanuit de diepe wens om nieuwe perspectieven te bieden en meerstemmigheid te laten klinken. Hiertoe richten we ons in de periode 2020-2024 op twee specifieke groepen die de weg naar het museum minder goed weten te vinden, de inwoners van Delft met een lagere sociaaleconomische status en de inwoners van Delft met een migratieachtergrond. Aan de hand van een stappenplan werkt het museum de komende jaren aan de realisatie van dit beleid en worden diversiteit en inclusie daadwerkelijk bouwstenen in het DNA van het museum.

In 2020 zijn we gestart met de voorbereidingen voor *Willem van Oranje Revisited*, een nieuw vierjarig programma over Willem van Oranje dat start in 2021 en het museum samen ontwikkelt met het publiek. Met dit programma komen nieuwe doelgroepen in contact met het museum en worden de verhalen over Willem van Oranje straks verteld en belicht vanuit verschillende perspectieven. Met het project investeren we in langdurige partnerschappen met diverse culturele, maatschappelijke en educatieve organisaties.

Bij zowel de Pieter de Hooch- als de Zilver-tentoonstelling organiseerde het museum een Open Huis voor Delftse bewoners met een cultureel diverse achtergrond. Tijdens de avonden leidden museummedewerkers van verschillende afdelingen de gasten rond. Bij de Zilver-tentoonstelling gingen gasten en medewerkers met elkaar in gesprek over de hoofdvraag: "Hoe ontvang jij jouw gasten?". Aan de hand van de zilveren objecten werden verhalen verteld en ervaringen uitgewisseld over onderwerpen als iets vieren, het aankleden van een tafel en het bewaren en doorgeven van dierbare voorwerpen. De ontvangst werd, met inachtneming van de coronamaatregelen, bijgewoond door 30 gasten, uitgenodigd door onder andere Taalmaatjes, Delftse Buur en Stichting 8 maart Delft.

"Ik heb een super avond gehad in het museum. Ik voelde me heel erg welkom en heb veel mooie schilderijen gezien. Heel erg bedankt!"

Deelnemer Open Huis-avond Pieter de Hooch januari 2020

TENTOONSTELLINGEN

Tijdelijke tentoonstellingen zijn voor het museum dé manier om onze thema's te verdiepen, nieuwe inzichten te delen en herhaalbezoek te stimuleren. Tentoonstellingen voeden het publiek maar houden het museum ook levend. Want door het onderzoek dat aan elke tentoonstelling vooraf gaat leren wij onze collectie beter kennen en kunnen er vervolgens nieuwe verbanden gelegd worden. Dankzij het onderzoek voor de Pieter de Hooch-tentoonstelling en het onderzoek dat gast-conservator Pieter Biesboer voor de Zilver-tentoonstelling heeft gedaan, is het museum een tal van verhalen rijker.

We streven naar twee grote tijdelijke tentoonstellingen en enkele kleinere presentaties per jaar. In 2020 hebben we ons programma door de coronapandemie moeten herzien. Zo kon de tentoonstelling *Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800* pas later open en moest deze ook onverwacht eerder dicht. Om deze bijzondere tentoonstelling aan zoveel mensen te kunnen laten zien is besloten de expositie te verlengen en de tentoonstelling over Jingdezhen door te schuiven. Van de laatstgenoemde tentoonstelling moest het tentoonstellingsconcept worden herzien omdat een groot bruikleen uit China vanwege de pandemie werd geannuleerd.

Pieter de Hooch in Delft. Uit de schaduw van Vermeer

11 oktober 2019 t/m 16 februari 2020

90.257 bezoekers, waarvan 37.692 in 2020

Samenstelling: Museum Prinsenhof Delft, Anita Jansen en David de Haan

Ontwerp: Bureau Caspar Conijn

Samenwerkingen: Rijksmuseum (onderzoek), TU Delft, NBTC, Delft Marketing

De eerste overzichtstentoonstelling in Nederland over deze beroemde 17de-eeuwse Delftse meester focuste op de bloeiperiode van de kunstenaar (ca. 1655-1660) waarin Delft een hoofdrol speelt. Van over de hele wereld kwamen topstukken naar Delft. Pieter de Hooch in Delft was met 29 topwerken de meest ambitieuze tentoonstelling ooit van Museum Prinsenhof Delft en werd mogelijk gemaakt door de Turing Toekenning 2017. De tentoonstelling was onderdeel van het landelijke thema-jaar *Rembrandt en de Gouden Eeuw* en vormde het hoogtepunt van het Delftse themajaar *Delft & de Gouden Eeuw*.

Nominatie tentoonstelling van het jaar

In november 2020 is de tentoonstelling door het gerenommeerde Britse kunstblad Apollo Magazine genomineerd voor de Apollo Awards 2020 in de categorie 'Tentoonstelling van het Jaar'. De Apollo Awards worden sinds 1992 uitgereikt en 'vieren belangrijke prestaties in de kunst- en museumwereld'. Museum Prinsenhof Delft was het enige Nederlandse museum in de rij van genomineerden.

Met bruiklenen van onder meer de Gemäldegalerie Staatliche Museen zu Berlin, de National Gallery of Art (Washington), het Kunsthaus (Zürich) en de Royal Collection Trust (uit de privécollectie van H.M. Queen Elizabeth II).

"De afgelopen eeuw stond kunstenaar Pieter de Hooch weggestopt in de schaduw van Johannes Vermeer. Nu laat een tentoonstelling in het Delftse Prinsenhof zien hoe onterecht dat was."

Trouw *****

"When the Hooch is on top form he becomes very close to being an equal of Vermeer."

The Spectator

"Prachtig en informatief! Onvergetelijk bovendien."

"Excellent exhibition! Catalogue, guide and film very interesting. Great collection of paintings and interesting additional information at the end."

Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800

1 juni t/m 18 december 2020

22.618 bezoekers

Samenstelling: Dr. Pieter Biesboer (gastconservator) en Hester Schölvinc (curator)

Ontwerp: Evelyne Merckx en Abbie Steinhauser

Voor het eerst in meer dan vijftig jaar waren de absolute topstukken van het Delftse zilverwerk te zien. Met hoogtepunten uit de eigen collectie en belangwekkende bruiklenen bood de tentoonstelling een schitterend overzicht van de triomfen van de Delftse zilversmeden. Het publiek werd ondergedompeld in een spektakel van zilver en ondervond waarom voor de burgers uit de 17de eeuw de zilverkunst soms hoger stond aangeschreven dan de schilderkunst. Zilver markeerde de grote gebeurtenissen in het leven, gaf duiding aan het sociale verkeer en verbond generaties met elkaar, tot op de dag van vandaag. In een korte film vertelden bezitters van zilver over de belangrijke rol die deze zilverstukken spelen in hun families. Vanwege de huidige discussies over koloniale kunst was er ook aandacht voor de herkomst van het zilver. De vitrinekasten zijn zo ontworpen dat ze opnieuw ingezet kunnen worden. Vanwege de pandemie bezochten minder mensen dan gepland de tentoonstelling, maar door onder andere de ontwikkeling van een 3D tour konden bezoekers de tentoonstelling online ervaren.

Met bruiklenen van:

Rijksmuseum, Ashmolean Museum (Oxford), Boston Museum Fine Arts en uit voor-
aanstaande particuliere collecties.

“Prachtige staaltjes van zilversmeedkunst met angstaanjagende monsterkoppen en zee-ornament, omvatten zeldzame nautiluschelpen. Andere indrukwekkende tafel- en conversatiestukken zijn twee verguld zilveren drinkschalen die Nicolaes Adriaensz de Grebber in 1604-1606 voorzag van verbluffend getailleerd drijfwerk met voorstellingen van allegorieën van respectievelijk de vier seizoenen en de vier elementen.”

NRC

“Het is voor het eerst in ruim zestig jaar dat er weer eens een expositie gewijd is aan Delfts zilver. Hoog tijd, want zelfs menig kunstliefhebber is onbekend met het feit dat de Zuid-Hollandse stad ooit zo'n belangrijk centrum voor de zilver smeedkunst is geweest.”

De Telegraaf

“Wat een geweldige tentoonstelling!”

“Het zilverwerk was geweldig, mooie stukken een lust om te zien.”

“Bedankt voor de digitale rondleiding. Ik heb de tip gelijk doorgegeven aan andere geïnteresseerden. Ik kom na de coronamaatregelen weer met alle plezier naar Delft en het museum.”

Delftse Meesters. In kunst en wetenschap
Vaste presentatie, opening 4 september 2020

Samenstelling: Museum Prinsenhof Delft, Anita Jansen
Ontwerp: Bureau Caspar Conijn

Deze nieuwe presentatie biedt een overzicht van de meest toonaangevende Delftse Meesters aan de hand van negen verschillende genres: van portretten tot historische stukken en van zilverwerk tot stadsgezichten. Bezoekers ontdekken het inspirerende artistiek klimaat in de stad en ervaren hoe de innovatieve kijk op perspectief, ruimte en licht van de Delftse meesters een impuls geeft aan de lokale schilderkunst. Het bevat maar liefst drie nieuwe aanwinsten en vijf nieuwe bruiklenen. Zo hangt het in 2019 aangeschafte portret van de Spaanse bevelhebber Ambrogio Spinola naast een tevens door de Delftse schilder Michiel van Mierevelt geschilderd portret van zijn rivaal Frederik Hendrik. Een tweede aanwinst betreft een schenking door een particuliere schenker. Het is een groot Keukenstuk van *Een liefdespaar in een keuken met dood wild* vervaardigd door de Delftse schilder Cornelis Jacobsz. Delff. Een keukenstuk, een genre waarmee Delft beroemd werd, ontbrak tot nu toe in de collectie. Het werk toont de kwaliteit van de Delftse schilderkunst uit het begin van de 17de eeuw. Ook zijn drie werken van Pieter de Hooch te zien, waaronder het schilderij *Man die een brief voorleest aan een vrouw* en twee zeldzame Delftse 17de eeuwse zeegezichten, geschilderd door Heerman Witmont.

Alles is Mooi. Delftse Meesters van de 20ste eeuw
12 oktober 2020 t/m 13 juni 2021

Samenstelling: Museum Prinsenhof Delft, Anita Jansen en David de Haan

De presentatie *Alles is Mooi. Delftse Meesters van de 20ste eeuw* toont vijf werken afkomstig van de kunstenaars van de Nul-groep; Henk Peeters, Armando, en de Delftse Meesters Jan Schoonhoven en Jan Henderikse. Werken van deze kunstenaars zijn van essentieel belang geweest voor de ontwikkeling van de Nederlandse kunst van de jaren 50 en 60.

PUBLIEKSPROGRAMMA

Met ons publieksprogramma en de scholenprogramma's wil het museum bijdragen aan 'een leven lang leren'. De activiteiten haken aan bij de tijdelijke tentoonstellingen of de drie thema's. Ook in 2020 boden we bezoekers een divers programma. Ondanks corona konden er gelukkig toch heel wat programma's doorgaan. Juist in deze tijd blijken mensen behoefte te hebben om kunst en cultuur samen te beleven.

Voor families boden we naast college van de MuseumJeugdUniversiteit, de Cold Case-koffer, de MuseumBingo en de speurwaaier speciale activiteiten in de schoolvakanties. Zo waren er rondleidingen in Stadsgevangenissen Het Steen in de voorjaarsvakantie en een inloopworkshop D.I.Y. Delfts Blauw en Vorstelijke koppen tijdens de zomer- en herfstvakantie. Ook plaatste het museum diverse online-familieactiviteiten op de website, zoals twee voorleesfilmpjes van videoplatform De Voorleeshoek. Kinderboekenschrijver Arend van Dam las in de filmpjes vanuit het museum twee verhalen voor over Willem van Oranje en Hugo de Groot, speciaal voor de Kinderboekenweek.

Voor de heropening in juni ontwikkelde het museum een historische stadswandeling voor volwassenen. Met deze wandeling wil het museum bezoekers verleiden tot een dagje Delft. Naast negen historische hoogtenpunten voert de wandeling langs vier Delftse horecagelegenheden. Ook nam het museum weer deel aan de Art Rocks competitie, waarbij muzikanten worden uitgenodigd om een soundtrack te maken geïnspireerd op een kunstwerk. Tijdens een masterclass songwriting in het museum kregen muzikanten een workshop *Kunst kijken* en tips voor het schrijven van een nummer van Art Rocks-ambassadeur Kovacs.

Bij de Pieter de Hooch-tentoonstelling boden we instaplezingen en een gratis audiotour in vier talen. Groepen konden kiezen voor een speciaal lezingarrangement of een stadswandeling door de binnenstad. Bij de Zilver-tentoonstelling gaven twee specialisten van het museum een workshop over museale zilverpoetsstechnieken tijdens een uitverkochte zilverpoetsdag. Zeventig deelnemers leerden de kneepjes van het vak door zelf aan de slag te gaan met een eigen meegebracht zilveren voorwerp. In een college van de MuseumJeugdUniversiteit kwamen kinderen meer te weten over de geschiedenis en het gebruik van zilveren bestek, kannen en schotels.

“Met heel veel plezier heb ik deelgenomen aan de zilverpoetsdag. Verrassend en verhelderend. Prachtige accommodatie, zeer goed voorbereid en begeleid. Ik hoop mijn zilver nu professioneel te laten glanzen. Dank voor deze mogelijkheid en ik hoop op meer workshops.”

Deelnemer Zilverpoetsdag

“Vriendelijke begeleiders, goed georganiseerd en coronaproof.”

Deelnemer Vorstelijke koppen workshop

“Een leuke creatieve toepassing van wat we gezien hebben in het museum”

Deelnemer DIY Delfts Blauw workshop

Activiteiten publieksprogramma (aantal personen)*

Rondleidingen	120
.. waarvan individueel	102
... waarvan groepen	18
Lezingen	1.482
.. waarvan instaplezingen	285
.. waarvan lezingarrangementen	1.197
Workshops	853
Audiotour	29.556
... waarvan Pieter de Hooch	27.581
Museum Jeugd Universiteit	18
FamilieSpeurWaaier**	222
Cold Case-onderzoekskoffer**	14
Stadswandeling Historische hoogtepunten**	5.000

* Museum gesloten van 13-03 t/m 31-05, 05-11 t/m 18-11 en vanaf 14-12 i.v.m. coronamaatregelen

** Aantal afgenomen waaiers/koffers/stadswandelingen.

ONDERWIJS

Speerpunt van het museum is de educatieve functie. Elk kind uit Delft en omstreken moet minstens een keer in het museum geweest zijn. Het museum biedt daarom een divers aanbod voor een bezoek met de klas passend bij het curriculum. Ook is het museum al vele jaren onderdeel van KunstKlik, het cultuurprogramma voor de Delftse basisscholen. In 2020 sloot het museum aan bij het CultuurMenu van Den Haag, waardoor ook honderden Haagse leerlingen de kans kregen om Museum Prinsenhof Delft te ontdekken.

Net als andere jaren konden scholen het museumbezoek combineren met Stadsgevangenis Het Steen en de Nieuwe Kerk. Ook bood het museum bij de Pieter de Hoochtentoonstelling twee museumlessen waarin basisschoolleerlingen kennismaakten met de schilder. Voor het voortgezet onderwijs ontwikkelden we samen met DOK kunst- en cultuureducatie een onderwijsprogramma. In deze les konden leerlingen in verschillende workshops, schilderen, striptekenen, schrijven of fotografie, een eigentijdse vertaling van Pieter de Hooch maken. De werken zijn in het voorjaar tentoongesteld in de centrale hal van het stadskantoor van Delft. Bij Zilver-tentoonstelling ontwikkelde het museum in samenwerking met de Zilvervakschool in Schoonhoven het mbo-programma *Jonge makers*. Door alle coronamaatregelen bleek het voor de vakschool echter niet mogelijk om fysiek met de studenten naar Delft te komen. De studenten en docenten zijn wel betrokken geweest bij de totstandkoming van de tentoonstelling en ook de bijbehorende film.

De coronacrisis heeft grote gevolgen gehad voor het schoolbezoek. Na de eerste lockdown paste het museum de lessen aan en werden de ochtenduren voor schoolbezoek vrijgemaakt.

Aantal leerlingen*

Totaal	2.669
... waarvan leerlingen PO	378
... waarvan leerlingen VO	151
... waarvan studenten mbo/hbo/wo	2.101
... waarvan onderwijsprojecten	39

Aantal gegeven lessen, KIJKwijzers en rondleidingen*

Museumlessen (aantal klassen)	80
... waarvan PO	3
... waarvan Kunstklik	40
Museumles Cultuurmenu Den Haag	37
KIJKwijzer	27
... waarvan leerlingen PO	27
... waarvan leerlingen VO	0
Rondleidingen onderwijs	17

Aanbod onderwijs

Rondleiding

Willem van Oranje & de Opstand	PO/VO (alle niveaus/leerjaren)
Delftse Meesters & Innovatie	VO (alle niveaus/leerjaren)
Eindexamenrondleiding:	
De Republiek in de 16de en 17de eeuw	Examenkandidaten havo/vwo

Museumles

De kast van Neo	PO groep 1-2
Portretten van Toen	PO groep 3-4
In de voetsporen van de Prins	PO groep 6-8
Cold Case: de moord op Willem van Oranje	PO groep 6-8
Baanbrekers: de rechtsgeleerde en de microbioloog	PO groep 7-8
Pieter de Hooch	PO groep 5-8
Reflectie op Pieter de Hooch	VO alle niveaus/leerjaren
KIJKwijzer Willem van Oranje & de Opstand	PO groep 6-8 & VO onderbouw havo/vwo

* Museum gesloten van 13-03 t/m 31-05, 05-11 t/m 18-11 en vanaf 14-12 i.v.m. coronamaatregelen

EVENEMENTEN EN VERHUUR

2020 begon met een volle agenda met veel bijeenkomsten, evenementen en commerciële verhuren. De coronamaatregelen zorgden er echter voor dat veel plannen moesten worden verplaatst of afgezegd. Desondanks heeft het museum een aantal mooie evenementen mogen organiseren.

Aan het begin van het jaar werd met de museumrelaties de succesvolle Pieter de Hooch-tentoonstelling feestelijk afgesloten. In juli vond in de Van der Mandelezaal, in aangepaste vorm, het jaarlijkse Delft Chamber Music Festival plaats. Het museum riep tijdens de zomermaanden, samen met de Rabobank, zangers, dansers en musici uit Delft op om mee te doen aan de winactie voor het gratis gebruik van de Van der Mandelezaal. Het museum wilde met deze actie de stad en de inwoners van Delft een hart onder de riem steken. Negen inwoners van Delft ontvingen in het museum hun Koninklijke onderscheiding tijdens de jaarlijkse Lintjesregen. Geïnteresseerden konden via een livestream zien hoe zij werden benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Ook werd de Van der Mandelezaal gebruikt voor een afscheidsdiner van de TU, drie huwelijksceremonies en de digitale opening van de Week tegen Eenzaamheid door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Digitale gasten waren onder andere minister Hugo de Jonge en Ali B. Ook voor het 25-jarig bestaan van het PGB gebruikte het ministerie de Van der Mandelezaal. De Vrije Academie startte dit jaar met een collegereeks 'Introductie in de kunstgeschiedenis' in het museum.

In september werd met een klein gezelschap van bruikleengevers, makers en relaties alsnog stilgestaan bij de prachtige Zilver-tentoonstelling. Bij de tentoonstelling werd een groot aantal lezingen vervangen door een onlineoplossing, door zowel het museum als partners als de Vrije Academie en Museumkaart. De leden van de Vereniging Rembrandt kregen een digitale rondleiding door de tentoonstelling. De nieuwe presentatie *Delftse Meesters* werd na de zomer geopend in een bescheiden gezelschap van schenkers en de burgemeester van Delft Marja van Bijsterveld-Vliegthart.

MARKETING EN COMMUNICATIE

Dit jaar stond in het teken van drie tentoonstellingscampagnes en de communicatie over de steeds veranderende coronamaatregelen. Het museum zette zich het gehele jaar in om zichtbaar te blijven bij het publiek. De totale mediawaarde bedroeg € 2,2 miljoen. Het aantal volgers op social media groeide met 2.191 volgers.

De eerste 1,5 maand liep de laatste kans-campagne van de Pieter de Hooch-tentoonstelling. De marketingcommunicatie van deze tentoonstelling richtte zich op het lokale, nationale en internationale publiek. De tentoonstelling werd in een groot aantal internationale kranten en tijdschriften besproken en had een mediawaarde ruim € 4,5 miljoen. In februari konden we aankondigen dat de tentoonstelling een groot succes is geweest. Op 5 maart was er nog meer goed nieuws: in het AVRO/TROS-programma *Historisch bewijs* werd bekend gemaakt dat de Hugo de Groot-kist van Museum Prinsenhof Delft van de 3 kisten die Nederlands kent de meest plausibele optie is.

Vlak voor de opening van de Zilver-tentoonstelling moest het museum vanwege de eerste lockdown zijn deuren sluiten. Om toch 'toegankelijk' en online zichtbaar te zijn, ontwikkelde Visual Concepts voor het museum een 3D tour langs de 80 meesterstukken van de tentoonstelling (bekeken door 5.600 mensen). Door de combinatie van fotografie, film en animatie waren de beelden van een ongekend hoge resolutie en kon het virtueel bezoek als levensecht worden ervaren. Verder nam het museum de Instagram- en Facebook-volgers mee langs de hoogtepunten van de collectie en was er via Thuismuseum.nl een rondleiding door de Zilver-tentoonstelling gericht op de jonge achterban van My Daily Shot of Culture (1.600 keer bekeken). Het museum was meerdere keren op de lokale radio over het digitale aanbod en NRC plaatste een uitgebreid artikel over de impact van de lockdown op musea met Museum Prinsenhof Delft als specifieke casus. De opknopbeurt van de trap waarop Willem van Oranje is vermoord greep het museum aan voor een permoment.

Door de pandemie verliep de campagne van de Zilver-tentoonstelling anders dan gepland. Voorafgaand van de tentoonstelling toonden we op social media een korte trailer en een filmpje over de restauratie van een nautilusbeker uit de eigen zilvercollectie door metaalrestaurator Rosalijn van IJken (bijna 2.000 keer bekeken). Het museum annuleerde de persvoorbezigting en verplaatste de betaalde campagne meerdere keren. Gelukkig kreeg de tentoonstelling toch volop aandacht. Zo is de expositie door voormalig Hermitage Amsterdam directeur Cathelijne Broers besproken in het kunstprogramma *Nu te Zien!* van AVROTROS en door Janelle Moerman in MAX Ouderenjournaal. Er verschenen meerdere artikelen in onder andere NRC en De Telegraaf. De totale mediawaarde voor de Zilver-tentoonstelling bedraagt circa € 250.000.

In september startte een bescheiden campagne voor de nieuwe Delftse Meesterszaal. Digitaal bureau Capitola ontwikkelde een Augmented Reality filter voor Facebook en Instagram met daarin de presentatie van de drie schilderijen van Van Mierevelt. De filter bestond uit een 'cube' die de gebruiker kon neerzetten in een ruimte. Je kon de cube inlopen en de drie werken van dichtbij bekijken. Het filter dat met een social campagne is gelanceerd bereikte meer dan 220.000 personen en kreeg bijna 10.000 kliks. De mediawaarde van de campagne van de nieuwe zaal bedraagt € 30.199.

Bezoek	2018	2019	2020*
Museum Prinsenhof Delft	75.345	109.713	60.310
Winkeltje Kouwenhoven	16.748	22.397	4.934
Zaalverhuur	24.727	14.306	712

* Museum gesloten van 13-03 t/m 31-05, 05-11 t/m 18-11 en vanaf 14-12 i.v.m. coronamaatregelen. Winkeltje Kouwenhoven dicht vanaf maart.

“Wat een mooi pand! En wat een interessante tentoonstellingen. Het was leerzaam en medewerkers erg vriendelijk.”

ORGANISATIE

Museum Prinsenhof Delft is een zelfstandig bedrijfsonderdeel binnen de gemeentelijke organisatie van Delft vallend onder het cluster Samenleving. De museale organisatie bestaat uit drie afdelingen met elk een afdelingshoofd, aangestuurd door de directeur. De afdeling Collectie & Presentatie is verantwoordelijk voor de kerntaken collectiebeheer, educatie en tentoonstellingen. De afdeling Bedrijfsvoering ondersteunt de organisatie op het gebied van huisvesting, financiën en publieksontvangst. De afdeling Marketing, Communicatie & Development zorgt voor een goede positionering van het museum bij publiek en stakeholders. Naast marketing en communicatie verzorgt deze afdeling ook de commerciële activiteiten zoals fondsenwerving, de organisatie van evenementen, verhuur en het winkelassortiment.

Financiën

In financieel opzicht was 2020 een jaar dat piekte bij de start met de laatste maanden van de succesvolle Pieter de Hooch-tentoonstelling om kort daarna te stagneren na de gedwongen lockdown, die samenviel met de beoogde start van de Zilver-tentoonstelling. De gevolgen van de coronapandemie vertaalden zich in een inkomstenderving uit verhuur, winkelverkoop en vooral entreegelden van ruim € 450.000. Om de wegvallende inkomsten zo veel mogelijk te compenseren, is er bezuinigd op het tentoonstellings- en aankoopbudget en is niet alle vacature-ruimte benut. Ook is een bijdrage in de exploitatielasten ontvangen van het Mondriaan Fonds vanwege de gederfde inkomsten als gevolg van de coronapandemie. Het jaar is afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van € 303.152, die ten laste gebracht worden van de algemene reserve van de gemeente Delft. Zie bijlage 7 voor het volledige exploitatieresultaat.

Huisvesting

De Pieter de Hooch- en Zilver-tentoonstellingen vroegen beide een aangepaste routing. De ruime opzet van de publieksontvangst en de ervaring met het werken in tijdsloten bij Pieter de Hooch bleken uitstekend van pas te komen bij de routing en het eenrichtingsverkeer, die nodig waren voor de coronamaatregelen bij de Zilver-tentoonstelling. Dankzij de genomen maatregelen volgens de richtlijnen van de Museumvereniging, voelde 95% van de bezoekers zich veilig tijdens hun bezoek.

Ook klimatologisch was 2020 een bijzonder jaar met heftige stortbuien en een langdurige hittegolf. Het benadrukt nog eens dat een investering in renovatie, restauratie en upgrade van de bezoekersvoorzieningen meer dan noodzakelijk is. In 2020 zijn hier forse stappen in gezet met de oplevering van het Ondernemingsplan 2024-2028, het Programma van Eisen en de selectie van het ontwerpteam. De besluitvorming in de gemeenteraad vindt begin 2021 plaats. Bij een positief besluit kan daarna de ontwerpfase starten.

Personeel

De totale personeelsbezetting is ten opzichte van 2019 gekrompen doordat de tijdelijke uitbreidingen vanwege de Pieter de Hooch-tentoonstelling zijn komen te vervallen en omdat een vacature voor een medewerker verhuur vanwege de coronapandemie voornamelijk niet is ingevuld. Tijdens de Pieter de Hooch-tentoonstelling werd de persoonlijke ontvangst door gastvrouwen en -heren zeer gewaardeerd. Die lijn is doorgezet en inmiddels hebben we de beschikking over 8 enthousiaste vrijwilligers voor de publieksontvangst.

	31-12-2019		31-12-2020	
	Fte	Aantal	Fte	Aantal
Medewerkers				
Management	3,78	4	3,89	4
Collectie & Presentatie	10,94	17	9,64	14
Bedrijfsvoering	9,67	11	8,28	11
Marketing, Communicatie & Development	3,22	5	3,67	5
Totaal medewerkers	27,61	37	25,48	34
Vrijwilligers				
Winkeltje Kouwenhoven		16	1,89	17
Collectie & Presentatie		2	1,11	2
Publieksontvangst		1	1,33	8
Totaal vrijwilligers		19	4,33	27

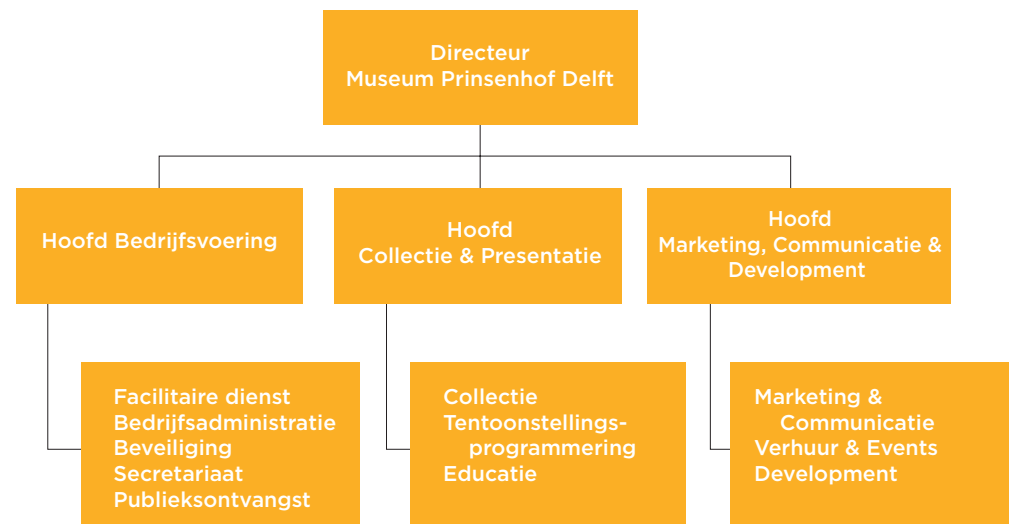
Museumwinkel

Ter gelegenheid van de Zilver-tentoonstelling is het winklassortiment tijdelijk uitgebreid met cadeauartikelen, ansichtkaarten van enkele topstukken en het boek *Delfts Zilver. Delftse Goud- en Zilversmeden en hun Merken* van gastconservator Pieter Boesboer. Via Hagerty kochten we een assortiment hoogwaardige zilverpoets-producten in. Deze zilverpoetsmiddelen bleken erg in trek bij de museumbezoeker.

Winkeltje Kouwenhoven

Ook Winkeltje Kouwenhoven maakt onderdeel uit van Museum Prinsenhof Delft. Naast nostalgisch speelgoed, klassieke ansichtkaarten, olielampen en (kinder) boekjes verkoopt het winkeltje tientallen soorten Oudhollands snoepgoed aan zowel vaste Delftse klanten als vele toeristen en dagjesmensen. Het winkeltje draait volledig op de inzet van 17 enthousiaste vrijwilligers. Als gevolg van de coronapandemie is Winkeltje Kouwenhoven het grootste gedeelte van het jaar 2020 gesloten geweest en hebben we helaas minder bezoekers dan gebruikelijk kunnen verwelkomen.

Organigram

Suikerstrooilepel, Johannes van Coppenhage, circa 1770, zilver, soldeer, Collectie Museum Prinsenhof Delft. Schenking van Mw. H.E. van Valkenburg-Lely en C.W. Lely, afkomstig uit de verzameling van dhr. Ph. Lely

BIJLAGE 1 **AANWINSTEN**

Aankoop

- PDG 222, glas-in-loodraam met Frederik Hendrik van Oranje en Louise de Coligny, Willem Adriaan van Konijnenburg, M. Nauta, 1936, Collectie Museum Prinsenhof Delft

Schenken

- PDMK 1695, lithografie, Jan Schoonhoven, 1988, papier, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking anoniem
- PDZ 131, suikerstrooilepel, Johannes van Coppenhage, circa 1770, zilver, soldeer, Collectie Museum Prinsenhof Delft. Schenking van Mw. H.E. van Valkenburg-Lely en C.W. Lely, afkomstig uit de verzameling van dhr. Ph. Lely

BIJLAGE 2 **BRUIKLEENEN**

Inkomende langdurige bruiklenen

- B 1-295, Zes maal zwart, Armando, 1970, lakverf, blik, spaanplaat, klinknagel, Collectie Museum Prinsenhof Delft. Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- B 1-296, Wit reliëf R 81-14, Jan Schoonhoven, 1981, latexverf, papier, golfkarton, Hout, Collectie Museum Prinsenhof Delft. Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- B 1-297, Twaalf zwarte bouten op wit, Armando, 1962, metaal, spaanplaat, lak, Collectie Museum Prinsenhof Delft. Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- B 1-298, 60-05 B, Henk Peeters, 1960, plastic, flanel, hout, Collectie Museum Prinsenhof Delft. Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- B 1-299, Wit schilderij 253.59.94, Jan Henderikse, 1959, gips, verf, lijm, jute, Collectie Museum Prinsenhof Delft. Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- B 6-27, Zelfportret?, toegeschreven aan Pieter de Hooch, 1648-1649, olieverf op paneel, Bruikleen van het Rijksmuseum
- B 143-1, Het lege glas, Pieter de Hooch, 1650 - 1655, olieverf op paneel, Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam. Verworven met de verzameling van D.G. van Beuningen 1958
- B 144-1, Man die een brief voorleest aan een vrouw, Pieter de Hooch, olieverf op doek, De Kremer Collectie
- B 144-2, Fluitschepen en andere driemasters op een woelige zee, Heerman Witmont, 1648-1653, pen en olieverf op paneel, De Kremer Collectie
- B 144-3, Fluitschepen en andere driemasters op een woelige zee, Heerman Witmont, 1648-1653, pen en olieverf op paneel, De Kremer Collectie

Het lege glas, Pieter de Hooch, 1650-1655, olieverf op paneel, Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam. Verworven met de verzameling van D.G. van Beuningen 1958

Beëindiging

- B 110, epitaaf, Kruisdraging van Christus en een kanunnik met beschermheilige, onbekend, circa 1540, Baumberger kalksteen, Centraal Museum Utrecht
- B 139, Model van een 18de eeuwse oostindiëvaarder, onbekend, 1900-1930, hout, katoen, touw, TU Delft, Collectie Sluyterman

Uitgaande tijdelijke bruiklenen

- LM 2165, Kunstmuseum Den Haag, Koninklijk Blauw - Het mooiste Delfts aardewerk van Willem en Mary, Den Haag, 1 juni 2020 t/m 22 november 2020, De Grieksche A (1658-1811), Daniël Marot (1660/1661-1752), Tegel uit de Water Gallery van Hampton Court, 1689-1694, tinglazuuraardewerk
- PDA 62, Kunstmuseum Den Haag, Koninklijk Blauw - Het mooiste Delfts aardewerk van Willem en Mary, Den Haag, 1 juni 2020 t/m 22 november 2020, De Grieksche A (1658-1811), Wasbekken met fontein, 1686-1701, tinglazuuraardewerk
- PDA 446, Kunstmuseum Den Haag, Koninklijk Blauw - Het mooiste Delfts aardewerk van Willem en Mary, Den Haag, 1 juni 2020 t/m 22 november 2020, De Grieksche A (1658-1811), Schotel, vermoedelijk een onderdeel van het tafelservies dat speciaal voor Willem III (1650-1702) en Mary Stuart II (1686 - 1701) is gemaakt door de Delftse plateelbakker De Grieksche A, ca. 1692, tinglazuuraardewerk
- PDA 620, Kunstmuseum Den Haag, Koninklijk Blauw - Het mooiste Delfts aardewerk van Willem en Mary, Den Haag, 1 juni 2020 t/m 22 november 2020, onbekend, De helft van een kom met voluut-oren met een Chinoiserie voorstelling, 1640-1680, tinglazuuraardewerk
- PDA 680, Kunstmuseum Den Haag, Koninklijk Blauw - Het mooiste Delfts aardewerk van Willem en Mary, Den Haag, 1 juni 2020 t/m 22 november 2020, onbekend, Kom met een chinoiserie voorstelling, 1660-1670, tinglazuuraardewerk
- B 129-2, Museum de Lakenhal, Pilgrims naar Amerika - en de grenzen van vrijheid, Leiden, 2 juni 2020 t/m 13 september 2020, anoniem, Portret van Jacobus I van Engeland (1566-1625), 1614, olieverf op doek
- S 58-1, Tropenmuseum, Bali - Behind the scenes, Amsterdam, 14 februari 2020 t/m 28 februari 2021, onbekend, draagstoel, 19de eeuw, hout
- PDC 939, Museum Haarlem, Allemaal Haarlemmers, Haarlem, 4 september 2020 t/m 23 november 2020, anoniem, Getijdenboek, ca. 1450, perkament
- PDS 194, Museum Paul Tetar van Elven, Arie Wassenburg, Delft, 11 oktober 2020 t/m 27 februari 2021, Arie Wassenburg, Portret van kunstenaar Jan Heesterman, 1941, olieverf op doek

Bord, onbekend, 1560-1580, porselein,
Collectie Museum Prinsenhof Delft,
schenking van W.J. Rust
Fotograaf Tom Haartsen

Uitgaande tijdelijke bruiklenen retour

- LM 2165, De Grieksche A (1658-1811), Daniël Marot (1660/1661-1752), Tegel uit de Water Gallery van Hampton Court, 1689-1694, tinglazuuraardewerk
- PDA 62, De Grieksche A (1658-1811), wasbekken met fontein, 1686-1701, tinglazuuraardewerk
- PDA 446, De Grieksche A (1658-1811), Schotel, vermoedelijk een onderdeel van het tafelservies dat speciaal voor Willem III (1650-1702) en Mary Stuart II (1686 - 1701) is gemaakt door de Delftse plateelbakker De Grieksche A, ca. 1692, tinglazuuraardewerk
- PDA 620, onbekend, De helft van een kom met voluut-oren met een Chinoiserie voorstelling, 1640-1680, tinglazuuraardewerk
- PDA 680, onbekend, Kom met een chinoiserie voorstelling, 1660-1670 tinglazuuraardewerk
- B 129-2, anoniem, Portret van Jacobus I van Engeland (1566-1625), 1614, olieverf op doek
- PDC 939, anoniem, Getijdenboek, ca. 1450, perkament
- S 58-1, onbekend, Draagstoel, 19de eeuw, hout
- LM 429, onbekend, Tegeltabelau, circa 1790, tinglazuuraardewerk
- LM 472, onbekend, Tegelveld, 18de eeuw, majolica
- LM 1019, onbekend, Tegelveld, 1625-1650, majolica
- LM 1348, onbekend, Tegeltabelaufragment met borstbeeld van Amalia van Solms, 1650-1700, majolica
- LM 1739, onbekend, Tegel met een gele iris op een grondje, 1635-1669, majolica
- LM 2056, onbekend, Bord met rozet omgeven door bloemornament, 1700-1725, tinglazuuraardewerk
- R 368, onbekend, Flesvaas, 1600-1650, porselein
- R 474, Drie Posteleyne Astonne (1655-1803), Dekselvaas, 1685-1701, tinglazuuraardewerk
- R 804, onbekend, Bord, 1600-1625, porselein
- R 805, onbekend, Bord, 1600-1625, porselein
- R 2207, onbekend, Terinne, 1750-1775, porselein
- B 49-19, (toegeschreven aan) De Klaauw (1661-1840), Altaarvaas, 1667, tinglazuuraardewerk
- B 49-19, (toegeschreven aan) De Klaauw (1661-1840), Altaarvaas, 1667, tinglazuuraardewerk
- B 60-2, onbekend, Beeld 'Charitas', 1650-1700, hout
- B 60-48, onbekend, Bokaal met afbeelding van Charitas, 1650-1700, glas
- B 60-104, onbekend, Collectebus met wapen van Delft, 1675, ijzer
- B 60-151, onbekend, Bedelingsplank, 19de eeuw, hout
- PDZ 120, Guillaume Bossche, Broodschaal, 1646, zilver
- PDZ 122, Daniël Jacobsz. de Bergh (1609-1679), Avondmaalsbeker, 1649, zilver
- PDZ 123, Daniël Jacobsz. de Bergh (1609-1679), Avondmaalsbeker, 1649, zilver

Fluitschepen en andere driemasters op een woelige zee, Heerman Witmont, 1648-1653, pen en olieverf op paneel, De Kremer Collectie

Inkomende tijdelijke bruiklenen

- BI.2020-1-1, Dirk van de Goorberg (1723-1816), Zes couverts in zwaar zilver, 1763, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-2-1, toegeschreven aan Otto van Erkelens en Jan de Clerck de jonge, Beker met fluitje als handvat voor drankspelletjes, 1592, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-2-2a, toegeschreven aan Andriaen Claesz. de Grebber (1576/1577-1661), Bekerschroef met figuur van Bacchus, 1617, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-2-2b, toegeschreven aan Andriaen Claesz. de Grebber (1576/1577-1661), Bekerschroef met figuur van Ceres, 1617, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-2-3, toegeschreven aan Andriaen Claesz. de Grebber (1576/1577-1661), Beeld van een vogelvanger, ca. 1610, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-2-4a, toegeschreven aan Andriaen Claesz. de Grebber (1576/1577-1661), Beeld van een druivenplukker, 1628, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-2-4b, toegeschreven aan Andriaen Claesz. de Grebber (1576/1577-1661), Beeld van een druivenplukster, 1628, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-2-5, toegeschreven aan Andriaen Claesz. de Grebber (1576/1577-1661), Beeld van een vissersvrouw, 1629, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-2-6a, toegeschreven aan Andriaen Claesz. de Grebber (1576/1577-1661), Beeld van een druivenplukster, 1636, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-2-6b, toegeschreven aan Andriaen Claesz. de Grebber (1576/1577-1661), Beeld van een druivenplukker, 1636, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-2-7a, toegeschreven aan Andriaen Claesz. de Grebber (1576/1577-1661), Beeld van een druivenplukster, 1645, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-2-7b, toegeschreven aan Andriaen Claesz. de Grebber (1576/1577-1661), Beeld van een druivenplukker, 1645, zilver, Ashmolean Museum
- BI.2020-4-1, Nicolaes Adriaensz. de Grebber, (actief 1574-1613), Drinkschaal met voorstelling van de vier elementen, 1604, verguld zilver, Rose-Marie en Eijk de Mol van Otterloo Collectie
- BI.2020-4-2, Nicolaes Adriaensz. de Grebber, (actief 1574-1613), Drinkschaal met voorstelling van de vier jaargetijden, 1604, verguld zilver, Rose-Marie en Eijk de Mol van Otterloo Collectie
- BI.2020-5-1, Nicolaes Adriaensz. de Grebber, (actief 1574-1613), Dekselbokaal van het St. Jorisschuttersgilde te Gorinchem, 1603, zilver, Rijksmuseum Amsterdam
- BI.2020-5-2, Nicolaes Adriaensz. de Grebber, (actief 1574-1613), Dekselbokaal van het St. Jorisschuttersgilde te Gorinchem, 1604, zilver, Rijksmuseum Amsterdam
- BI.2020-5-3, Willem Claesz. Brugman (1614-1666), Kandelaar naar voorbeeld van de Amsterdamse zilversmid Grill, 1652, zilver, Rijksmuseum Amsterdam
- BI.2020-5-4, Willem Claesz. Brugman (1614-1666), Kandelaar naar voorbeeld van de Amsterdamse zilversmid Grill, 1652, zilver, Rijksmuseum Amsterdam

Lithografie, Jan Schoonhoven, 1988, papier,
Collectie Museum Prinsenhof Delft,
schenking anoniem
Fotograaf Tom Haartsen

- BI.2020-5-10, Dirk van de Goorberg (1723-1816), dienblad voor op tafel, 1777, zilver, Rijksmuseum Amsterdam
- BI.2020-5-11, Cornelis van Dijck (1670-1735), Dekselbokaal door de stad Delft gegeven aan Gijsbert van Loon als dank voor zijn naslagwerk over de penningkunst van de Nederlanden, 1723, verguld zilver, Rijksmuseum Amsterdam
- BI.2020-6-1, toegeschreven aan Jasper Mes (1566-1618), Nautilusbeker in Antwerpse stijl, 1590, verguld zilver, Museum Oudenaarde en de Vlaamse Ardennen
- BI.2020-10-1, toegeschreven aan Gerrit Andriesz. Camp (actief vanaf 1545-onbekend), Drinkbeker van het bakkersgilde, 1578, zilver, A. Aardewerk Antiquair-Juwelier
- BI.2020-10-2, anoniem, Kleine roemer van de meester met een eenhoorn, 1609, zilver, Aardewerk Antiquair-Juwelier
- BI.2020-10-3, Dirk van de Goorberg (1723-1816), Bouilloire met komfoor, 1761, zilver, A. Aardewerk Antiquair-Juwelier
- BI.2020-10-4, Dirk van de Goorberg (1723-1816), Drie theebussen in een ivoren theekist met sleutel om de kostbare thee in te bewaren. Twee bussen voor verschillende theesoorten, de derde om te mengen, 1776, zilver, ivoor, A. Aardewerk Antiquair-Juwelier
- BI.2020-11-1, toegeschreven aan Cornelis Andriesz. van Stulinck, (actief 1578-na 1597), Drinkbeker in de vorm van een schoen van het Schoenmakersgilde, 1597, zilver, leer, particuliere collectie
- BI.2020-11-2, Willem Doedensz. de Man, (1628-1709), Theebus met chinoiserie versiering, 1695, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-12-1, Cornelis Jansz. van der Burch (actief 1591-1615), Drinkschaal met wapen van de Delftse familie van der Dussen, 1604, zilver, particuliere collectie, via John Endlich Antiquairs
- BI.2020-14-1, Dirk van de Goorberg (1723-1816), Terrine met schotel uit de familie Van Lidth de Jeude, 1778, zilver, Jacob J. Roosjen, Antiquair
- BI.2020-15-1, Krisstyaen Krinssen van Borselen (actief 1599-1624), Kleine drinkschaal, 1614, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-15-2, Cornelis van Dijck (1670-1735), Ronde koeler voor glazen of likeuren, 1714, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-15-3, Wouter Cornelisz. van Dijck (1701-1779), Tabakspot / potpourri in nieuwe stijl, 1744, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-15-4, Dirk van de Goorberg (1723-1816), Bruidsuikermandje voor zoetigheden, 1776, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-16-1, Dirk van de Goorberg (1723-1816), Vislepel in holle vorm, 1760, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-16-2, Dirk van de Goorberg (1723-1816), Twee suikerstrooilepels voor de thee of de desserttafel, 1761, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-16-3, Dirk van de Goorberg (1723-1816), Twee soeplepels met handige gebogen steel voor de terrine, 1773, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-16-4, Hendrik Ilcken (1767-na 1816), Klein bestek in Hollands model, 1804, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-17-1, Pieter Coops (ca. 1670-voor 2-2-1709), Speldenbakje, 1704, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-18-1, Cornelis van Dijck (1670-1735), Toiletservies van de familie Van Slingelandt, 1705, zilver, collectie Six, Amsterdam
- BI.2020-19-1, Cornelis van Dijck (1670-1735), Paar suikerstrooiers in Lodewijk XIV-de stijl, 1701, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-20-1, Cornelis Adriaensz. van Bleijswijck (ca. 1595-1648), Doopschaal en kan met enkele elementen in de kwabstijl, 1630, zilver, Oud-Katholiek Kunstbezit
- BI.2020-21-1, Cornelis Adriaensz. van Bleijswijck (ca. 1595-1648), Diepe schotel met een vrouwenwapen, 1646, zilver, Protestants Kerkelijk Kunstbezit

Bord, onbekend, 1560-1580, porselein, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking van W.J. Rust
Fotograaf Tom Haartsen

- BI.2020-21-2, Cornelis Adriaensz. van Bleijswijck (ca. 1595-1648), Diepe schotel met een vrouwenwapen, 1646, zilver, Protestants Kerkelijk Kunstbezit
- BI.2020-22-1, Daniël Jacobsz. de Berch (1609-1679), Vergulde kelk in de nieuwe barokstijl met vruchten en engelenkopjes 1666, verguld zilver, Oud-Katholiek Kunstbezit
- BI.2020-23-1, Cornelis Adriaensz. van Bleijswijck (ca. 1595-1648), Oliedoois met vorkjes, 1643, zilver, Oud-Katholiek Kunstbezit
- BI.2020-24-1, Adam van de Goorberg (1752-1812), Dessertvorkjes, 1782, zilver, particuliere collectie
- BI.2020-25-1, Cornelis Jansz. van der Burch (actief 1591-1615), Miskelk met gotische elementen en Maria en Johannes de Doper, 1606, verguld zilver, Rooms-Katholiek Kerkelijk Kunstbezit
- BI.2020-26-1, Cornelis van Dijck (1670-1735), Dekselbokaal van het Hoogheemraadschap Delftland, 1715, verguld zilver, Hoogheemraadschap van Delfland, Delft
- BI.2020-27-1, Daniël Jacobsz. de Berch (1609-1679), Massief zilveren schaal op voet geschonken aan de bouwheer van de kerk in Maassluis, 1639, zilver, Protestants Kerkelijk Kunstbezit

BIJLAGE 3 RESTAURATIES

Restauraties

- LM 565, Bord met alliantiewapen van Van Bleijswijk en Van Hemert, onbekend, circa 1708 - 1710, porselein, onderglazuurschildering, monochroom (blauw), Collectie Museum Prinsenhof Delft. Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- PDA 1204, Bord met het wapen van de familie Van Alderwerelt, onbekend, circa 1760, porselein, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking van de familie de Roo van Alderwerelt
- PDA 1207, Melkkan met het wapen van de familie Van Alderwerelt, onbekend, circa 1760, porselein, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking van de familie de Roo van Alderwerelt
- PDMK 1687, Apostelhuis, Jan Schoonhoven, karton, papier, Collectie Museum Prinsenhof Delft (restauratie wordt afgerond in 2021)
- PDS 201, Gezicht op Delft vanuit het noorden, Jan van Goyen, 1654, olieverf op paneel, Collectie Museum Prinsenhof Delft (restauratie wordt afgerond in 2021)
- R 350, bord, onbekend, 1560-1580, porselein, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking van W.J. Rust
- R 482, bord, onbekend, 1560-1580, porselein, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking van W.J. Rust
- R 1493, schotel, onbekend, 1875-1908, porselein, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking van W.J. Rust
- R 2358, schotel, onbekend, 1601-1625, porselein, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking van W.J. Rust
- R 2457-A-B, dekselvaas, onbekend, 1640-1660, porselein, email, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking van W.J. Rust
- R 2608-A-B, koffiekant, onbekend, 1640-1660, porselein, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking van W.J. Rust
- R 2868, bord, onbekend, circa 1600, porselein, Collectie Museum Prinsenhof Delft, schenking van W.J. Rust

BIJLAGE 4 NEVENACTIVITEITEN

David de Haan, conservator

- CODART internationale netwerkorganisatie voor conservatoren Hollandse en Vlaamse kunst
- Bestuurslid Werkgroep Zeventiende Eeuw

Anita Jansen, senior conservator

- Nationaal netwerk vrouwelijke conservatoren
- CODART internationale netwerkorganisatie voor conservatoren Hollandse en Vlaamse kunst
- Auteur peer review Oud Holland

Suzanne Kløver, conservator

- Redactie *Vormen uit Vuur* van de Nederlandse Vereniging Van Vrienden van Ceramiek en Glas
- Secretaris Keramiekstichting Smeele van der Meulen
- Lid Society of Japanese Arts
- Lid Emerging Scholars Group van de French Porcelain Society

Janelle Moerman, directeur

- Lid Raad van Toezicht Maritiem Museum Rotterdam
- Bestuurslid De Frans Mortelmans stichting
- Vice-voorzitter bestuur Stichting Christiaan Huygens wetenschapsprijs
- Klankbordgroep Museumkaart (Museumvereniging)
- Lid Platform Toerisme Delft

BIJLAGE 5 PUBLICATIES

Anita Jansen, senior conservator

- *De Rokers/The Smokers* t.b.v. de publicatie de *CODART Canon, 100 Meesterwerken Nederlandse en Vlaamse Kunst* (uitgave in Engels en Nederlands, verwacht voorjaar 2021)

Suzanne Kløver, conservator

- 'Scherven uit Schiedam. De sleutel tot een koninklijke tuinvaas' in: *Koninklijk blauw. Het mooiste aardewerk van Willem en Mary*, pp. 193 – 203, Zwolle 2020
- 'Oranje in huis. Massagoed met Willem en Mary', in: *Koninklijk blauw. Het mooiste aardewerk van Willem en Mary*, pp. 225 – 247, Zwolle 2020

BIJLAGE 6 PRESENTATIES EN LEZINGEN

Anita Jansen, senior conservator

- *Pieter de Hooch in het licht van de “Delftse School”*, symposium Museum Prinsenhof Delft i.s.m. RKD *Pieter de Hooch: een typisch Delftse schilder*, Prinsenkwartier Delft, 15 januari 2020
- *Pieter de Hooch Delft. Uit de schaduw van Vermeer*, donateurs Prins Bernhard Cultuurfonds, Museum Prinsenhof Delft, 17 januari 2020
- *Pieter de Hooch Delft. Uit de schaduw van Vermeer*, donateurs Prins Bernhard Cultuurfonds, Museum Prinsenhof Delft, 30 januari 2020

Suzanne Klüver, conservator

- *Hoe maak je een misbaksel?*, Museum Jeugd Universiteit, Museum Prinsenhof Delft, 13 september 2020
- *Royal blue - William and Mary's Finest Delftware'. Guided tour of the exhibition at the Kunstmuseum Den Haag*, online rondleiding en presentatie voor de French Porcelain Society in samenwerking met de werkgroep Delftaardewerk.nl, 11 oktober 2020

Hester Schölvink, curator Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800

- *Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800*, Vrienden van het Mauritshuis, Mauritshuis, 15 september 2020
- *Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800*, Delft Business, Museum Prinsenhof Delft, 15 september 2020
- *Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800*, Vrije Academie, Museum Prinsenhof Delft, 19 en 20 november 2020
- *Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800*, Museumkaarthouders, Museum Prinsenhof Delft, 27 november en 1 december 2020
- *Digitale rondleiding Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800*, Vereniging Rembrandt, Museum Prinsenhof Delft, 7 december 2020
- *Zilver. Meesterstukken van Delftse zilversmeden 1590-1800*, digitale rondleiding en digitale CODARfocus-bijeenkomst, Museum Prinsenhof Delft, 9 december 2020

Janelle Moerman, directeur

Verschillende speeches en lezingen over de museale visie en de vernieuwingsplannen. Voorbeelden hiervan zijn:

- *Museum Prinsenhof Delft en de tentoonstelling Pieter de Hooch*, Salon der Beeldende Kunsten, Sociëteit de Witte, 14 januari 2020
- *“Onder het licht en in de atmosfeer, waarin zij geboren werden”* RKD-symposium Pieter de Hooch, Prinsenkwartier Delft, 15 januari 2020
- *Lezing over koloniaal erfgoed: de relatie, samenwerking en wellicht spanningen tussen een museum, gemeente en buitenlandse overheid m.b.t. omgang van koloniale objecten*, kennismiddag van de NMV over koloniaal erfgoed, Museum Volkenkunde Leiden, 2 maart 2020

BIJLAGE 7 JAARREKENING

Lasten	2020	2019
Bedrijfsvoering	€ 487.144	€ 805.469
Collectiebeheer	€ 733.418	€ 1.117.956
Commerciële activiteiten	€ 237.472	€ 692.671
Educatie	€ 206.064	€ 164.898
Huisvesting	€ 1.699.413	€ 2.076.884
Publiekstoegang	€ 288.021	€ 306.272
Marketing en communicatie & development	€ 404.067	€ 330.203
Tentoonstellingen	€ 903.091	€ 2.138.035
Totaal lasten	€ 4.958.690	€ 7.632.388
Exploitatie	€ 4.958.690	€ 7.632.388
Baten	2020	2019
Entreegelden	€ 541.608	€ 971.429
Educatieve activiteiten	€ 7.079	€ 23.052
Fondsen en sponsors	€ 131.604	€ 879.891
Schenken	€ 15.893	€ 135.462
Commerciële activiteiten	€ 192.905	€ 681.397
Overige baten	€ 21.975	€ 1.673
Structurele bijdrage gemeente Delft	€ 3.744.474	€ 3.841.829
Incidentele bijdrage gemeente Delft	€	€ 543.000
Totaal baten	€ 4.655.538	€ 7.077.733
Exploitatie	€ 4.655.538	€ 7.077.733
Exploitatieresultaat	€ -303.152	€ -554.655
Ten laste aankoopreserve		€ 161.670
Resultaat na verrekening reserves	€ -303.152	€ -392.985

COLOFON

Tekst: Museum Prinsenhof Delft

Vormgeving: Marco Zwinkels

Foto's: Roos Aldershoff, Ervin Boer,
Ilse Boks, Marc Bolsius, Esther de Cuijper,
Karin Dibbits, Tom Haartsen,
Melle Meivogel, Ilse Scholtes, Guus
Schoonewille, Heidi Vandamme,
Marco Zwinkels